

**OFERTY PRACY
I BEZROBOTNI WEDŁUG ZAWODÓW
W WOJEWÓDZTWIE LUBUSKIM
GRUDZIEŃ 2003 R.**

ZIELONA GÓRA, MAJ 2004 ROK

Uwagi wstępne

Bezrobocie od blisko piętnastu lat stanowi jeden z najbardziej dolegliwych problemów zarówno politycznych, gospodarczych jak i społecznych.

Głównymi czynnikami, które determinują bezrobocie jest kondycja gospodarcza kraju (regionu), oraz kwestia nie dostosowania rozmiarów struktury kształcenia kadr kwalifikowanych do potrzeb gospodarki narodowej, tj. trwająca od lat dysproporcja między edukacją a pracą w ujęciu globalnym.

Do podejmowania skutecznych działań w zakresie łagodzenia skutków bezrobocia, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy.

Za jeden z istotniejszych kierunków badania tego rynku należy systematyczna obserwacja wojewódzkiego rynku, pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym.

Niniejsze opracowanie stanowi kolejną analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie kwalifikacji zawodowych.

1. Cel opracowania

Analiza dotycząca bezrobotnych i ofert pracy według zawodów w swym założeniu powinna posłużyć w szczególności jako źródło informacji dla samorządów, które współuczestniczą w tworzeniu docelowej sieci szkolnictwa ponadgimnazjalnego, jak i dla lokalnych władz oświatowych i dyrekcji szkół. Informacja taka będzie pomocna w dostosowaniu poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

Z drugiej strony użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze jak i powiatowe urzędy pracy z terenu województwa lubuskiego. Informacja taka może być przydatna w prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami polityki rynku pracy, gospodarki środkami Funduszu Pracy, w zakresie wyasygnowania środków na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, szczególnie w zakresie programów specjalnych, lub określenia kierunków szkoleń osób bezrobotnych.

Również analiza ta powinna przysłużyć się podnoszeniu jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym zarówno zawodów poszukiwanych przez lokalnych pracodawców, oraz takich na które maleje zapotrzebowanie.

2. Metodologia opracowania

Dane statystyczne o bezrobociu i ofertach pracy w II półroczu 2003 r. uzyskane z powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego, opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z nową klasyfikacją zawodów i specjalności obowiązującą od 1 stycznia 2003 r. mocą Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 222, poz.1868. W nowej wersji klasyfikacji, dokonano zmian polegających na: wprowadzeniu nowej grupy "Siły zbrojne" obejmującej zawody funkcjonujące w siłach zbrojnych, zmniejszeniu liczby zawodów i specjalności, wprowadzeniu nowych zawodów dotychczas nie występujących, skrócenia kodu grup elementarnych z pięciocyfrowego na czterocyfrowy, oraz kodu zawodów z siedmiocyfrowego na sześciocyfrowy. Struktura klasyfikacji jest wynikiem grupowania zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych wymaganych dla realizacji zadań danego zawodu (specjalności), z uwzględnieniem obydwu aspektów kwalifikacji, tj. ich poziomu i specjalizacji. Wymienione kryteria posłużyły grupowaniu poszczególnych zawodów i specjalności w grupy elementarne, a te z kolei w szersze grupy średnie, duże i wielkie.

Aktualnie w wyniku zmian, struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1636 zawodów i specjalności wobec 2408 w wersji przed zmianami. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były:

- sporządzone przez powiatowe urzędy pracy z terenu województwa lubuskiego zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych, oraz ofert pracy będących w dyspozycji tych urzędów w układzie według grup zawodów i zawodów, oraz sekcji PKD (załącznik nr 3 i załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01).

ROZDZIAŁ I

1. Ogólna charakterystyka rynku pracy

Według stanu na 31 grudnia 2004 r. w urzędach pracy województwa lubuskiego zarejestrowanych pozostawało 108026 bezrobotnych. Lokuje to nasz region na trzecim miejscu w kraju pod względem stopy bezrobocia (26,0%). Dla całej Polski

wskaźnik ten wyniósł 18%.

Obszar województwa lubuskiego nie jest jednolity pod względem poziomu bezrobocia. Obok powiatów o stosunkowo niskiej stopie bezrobocia : zielonogórski grodzki - 15,1%, gorzowski grodzki – 18,4%, występują powiaty, w których jest ona zdecydowanie wysoka: nowosolski – 36,2%, krośnieński – 34,6%, żagański – 34,6%.

Na wsi zamieszkuje obecnie 43528 bezrobotnych, co stanowi 40,3% ogółu bezrobotnych w województwie.

Uprawnionych do pobierania zasiłku w końcu 2003 r. było 21600 osób, co stanowiło 20,0% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do końca 2002 r. liczba ta zmniejszyła się aż o 3653 osoby.

Osoby które zostały zwolnione z przyczyn zakładu pracy (4917 osób) stanowiły w końcu grudnia 4,6% ogółu bezrobotnych.

Analiza struktury bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy wykazuje że w dalszym ciągu najliczniejszą grupą osób, jest ta która na podjęcie zatrudnienia oczekuje dłużej niż 24 miesiące (28,5%). Osoby długotrwale bezrobotne (a więc takie które bez pracy pozostają dłużej niż 12 miesięcy), stanowią w województwie lubuskim 47,6% ogółu bezrobotnych (51478 osób).

W 2003 r. do urzędów pracy w województwie zgłoszono 35957 ofert zatrudnienia, tj. o 8102 ofert więcej niż w 2002 r. Pracy subsydiowanej dotyczyło 18117 ofert, co stanowiło 50,4 %ogółu ofert.

2. Bezrobocie w lubuskim według grup zawodowych

Omawiając kwestię bezrobocia według klasyfikacji zawodowej, należy przyjąć odgórnie fakt, że ilość bezrobotnych w danym zawodzie, nie wskazuje wprost jak duże jest bezrobocie w tym zawodzie, ponieważ np. duża liczba bezrobotnych może wynikać albo z dużej ilości osób posiadających dany zawód, mający popyt na rynku pracy lub z drugiej strony może wykazywać równie wysokie bezrobocie w tym zawodzie.

Analizę poza tym utrudnia fakt że nie ma danych dotyczących struktury zawodowej ludności pracującej. Można więc jedynie przypuszczać jaki jest udział danej grupy zawodowej bezrobotnych w populacji pracujących ogółem.

Na koniec grudnia 2003 r. w rejestrach lubuskich urzędów pracy zarejestrowanych było 108026 osób bezrobotnych, z których większość - 86958 osób, to poprzednio pracujący (stanowili oni 80,5% ogółu bezrobotnych). Omawiana populacja zmniejszyła się w odniesieniu do grudnia 2002 r. - o 1362 osoby.

Niezmieniona w dalszym ciągu pozostaje tendencja, że bezrobotni rekrutują się z zakładów należących do sześciu sekcji działalności gospodarczej, a mianowicie: działalności produkcyjnej, handlu i napraw, budownictwa, administracji publicznej pozostałej działalności usługowej oraz rolnictwa, łowiectwa i leśnictwa. W obrębie tych działów można zauważyć tylko pewne nieznaczne przesunięcia. W porównaniu z poprzednim rokiem najbardziej zauważalna zmiana dotyczy osób bezrobotnych, zwolnionych z działu: **administracja publiczna**. Gdy w innych sekcjach odnotowujemy spadek liczby zarejestrowanych osób, to w tym dziale nastąpił wzrost o 727 osób.

W końcu grudnia 2003 statystyka zarejestrowała 51387 bezrobotnych, którzy pracowali przed nabyciem statusu bezrobotnego w wymienionych sześciu sekcjach gospodarki narodowej.

Sekcje gospodarki	Stan na 31.12. 2002 r.	Udział do poprzed. prac	Stan na 31.12.2003 r.	Udział do poprzed. prac
działalność produkcyjna	22506	25,5%	20854	24,0%
handel i naprawy	10906	12,3%	10917	12,6%
budownictwo	6614	7,5%	6303	7,2%
administracja publiczna	5156	5,8%	5883	6,8%
rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	4739	5,4%	4369	5,0%
pozostała działalność usługowa	2983	3,4%	3061	3,5%

Podkreślenia wymaga fakt że w sekcjach tych zachodzą najistotniejsze przeobrażenia gospodarcze. Z jednej strony wymienione wyżej sekcje generują bezrobocie, bowiem 59,1% bezrobotnych przed uzyskaniem statusu bezrobotnego

pracowało w zakładach pracy zaliczanych do tej kategorii. Z drugiej strony tworzą miejsca pracy, ponieważ gros ofert pracy zgłaszanych do urzędów pracy pochodzi od pracodawców prowadzących działalność w obrębie tych sekcji.

Wśród bezrobotnych znajdują się osoby posiadające konkretny zawód (specjalność) jak również osoby bez zawodu. W końcu grudnia 2003 było zarejestrowanych poszukujących pracy w konkretnym zawodzie 92080 osób w tym 45553 kobiet (tj. 49,5%).

Natomiast populacja bezrobotnych nie posiadających zawodu tzw. grupa bez zawodu zwiększyła się z 15394 na koniec grudnia 2002 r. do 15946 na koniec grudnia 2003 r. /o 552 osoby/ .

Bezrobotni bez zawodu stanowią 14,8% ogółu gdy rok wcześniej 14,1 % ogółu zarejestrowanych bezrobotnych, natomiast bezrobotni z zawodem 85,2%, gdy rok wcześniej 85,9%.

Możemy więc zaobserwować taką tendencję, że przybywa osób bezrobotnych którzy nie mają określonego zawodu, a dysponują wykształceniem ogólnym (te osoby rekrutują się przeważnie z absolwentów kończących licea ogólnokształcące), lub bez wykształcenia (gimnazjalne lub poniżej).

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności w statystyce bezrobotnych wydzielono 11 grup według kodu dwucyfrowego, które wykazano w poniższej tabeli.

Grupa zawodowa	Stan na 31 grudnia 2002 r.	Stan na 31 grudnia 2003 r.	wzrost/ spadek
Wyżsi urzędnicy i kierownicy	340	405	65
Specjaliści	3434	3819	385
Technicy	9798	12113	2315
Pracownicy biurowi	7042	4425	-2617
Pracownicy usług osobistych	15231	14867	-364
Rolnicy, ogrodnicy	4283	4054	-229
Robotnicy przemysłowi	36349	35253	-1096
Operatorzy i monterzy maszyn	5896	5691	-205
Pracownicy przy pracach prostych	11784	11434	-350
Sily zbrojne	<i>brak danych</i>	19	
Bez zawodu	15394	15946	552

Biorąc pod uwagę wielkie grupy zawodowe to spadek liczby bezrobotnych w porównaniu z poprzednim rokiem odnotowano w 6 grupach z 10 wielkich. Największy spadek nastąpił w grupie pracownicy biurowi oraz robotnicy przemysłowi, a największy wzrost w grupie technicy, oraz bez zawodu. Należałoby jednak nadmienić że tak sukcesywnie duży wzrost w grupie technicy, a zarazem spadek w grupie pracownicy biurowi został spowodowany przegrupowaniem pewnych zawodów na podstawie podobieństwa klasyfikacji zawodowych. W efekcie zmienił się wewnętrzny podział, gdyż niektóre zawody zupełnie pozniły, a niektóre zmieniły miejsce zarówno w grupach głównych jak i w podgrupach według kodu czterocyfrowego. Przykładowo taka zmiana nastąpiła jeżeli chodzi o osoby z wykształceniem: technik ekonomista. Zawód ten na nowo został nazwany jako asystent ekonomiczny i sklasyfikowany w grupie wg kodu czterocyfrowego do pracownicy ds. finansowych i handlowych i w rezultacie znalazł się w dużej grupie pracownicy usług osobistych a nie jak dotychczas pracownicy biurowi

Jeżeli chodzi o wielką grupę Sily Zbrojne to pod względem bezrobocia w poszczególnych zawodach jest ona nieporównywalna ze względu na brak danych z końca grudnia 2002 r. (dane statystyczne dotyczące tej grupy wprowadzone zostały od stycznia 2003 r.)

Struktura zawodowa bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa odzwierciedla zmiany zachodzące na rynku pracy. Najliczniejszą kategorią bezrobotnych jest grupa **robotników przemysłowych i rzemieślników**. W końcu 2003 r. w tej grupie zarejestrowanych było 35253 osoby, czyli 32,6% ogółu bezrobotnych. W odniesieniu do stanu z końca 2002 r. nastąpił spadek liczby bezrobotnych o 1096 osób. Nowe rejestracje w II półroczu 2003 r. bezrobotnych zaliczanych do robotników przemysłowych i rzemieślników stanowiły (18474 bezrobotnych) 32,8% wszystkich rejestracji w województwie.

Najliczniej reprezentowane zawody z tej grupy (na poziomie 4 – cyfrowego kodu zawodu) według stanu na koniec 2003 r. to: murarze i pokrewni – 3547 osób, (wzrost o 15 osób) mechanicy pojazdów samochodowych – 3307 osób (spadek o 93 osoby), ślusarze i pokrewni – 2698 osób (wzrost o 142 osoby), krawcy, kapelusznicy i pokrewni – 2542 osoby (wzrost o 133 osoby), mechanicy - monterzy maszyn i urządzeń – 2482 osoby (wzrost o 121 osoby), szwaczki, hafciarki i pokrewni – 2105 osób (wzrost o 64 osoby), piekarze, cukiernicy i pokrewni – 1924 osoby (wzrost o 38 osób), stolarze i pokrewni – 1824 osoby (wzrost o 42 osoby), malarze budowlani i pokrewni – 1257 osób (wzrost o 87 osób).

Najmniej licznie w tej grupie reprezentowane są zawody takie jak np. górnicy strzałowi, nurkowie, mechanicy statków powietrznych, grawerzy szkła, drukarze sitodrukowi, fotografowie poligraficzni.

Następną grupą pod względem liczebności są **pracownicy usług osobistych i sprzedawcy**. W tej kategorii zarejestrowanych było 14867 osób tj 13,8% ogółu bezrobotnych. W porównaniu do końca 2002 r. odnotowano spadek o 364 osoby tj. 2,4 punktu proc. W ciągu II półroczu zarejestrowało się w tej grupie 6607 osób, czyli 11,7% ogółu nowo zarejestrowanych.

Najwięcej bezrobotnych zarejestrowanych było w takich zawodach jak: sprzedawcy i demonstratorzy – 9545 osób (spadek o 202 osoby), kucharze – 2604 osób (spadek o 15 osób), kelnerzy i pokrewni – 950 osób (wzrost o 55 osób), fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni – 778 osób (spadek o 369 osób) oraz pracownicy usług ochrony nie sklasyfikowani w innym miejscu - 301 osób (spadek o 90 osób).

Najmniej osób w tej grupie zawodowej było zarejestrowanych w zawodach: osoby do towarzystwa, psychotronicy, funkcjonariusze więziennictwa i pokrewni.

Kolejne miejsce pod względem liczebności zajęły osoby, które znalazły się w grupie **technicy**, a więc osoby posiadające zawody wymagające wiedzy, umiejętności do wykonywania głównie prac technicznych, posiadający wykształcenie techniczne bądź specjalistyczne.

Na koniec 2003 r. w strukturze zawodowej na poziomie grup wielkich stanowili oni 11,2% (12113) wszystkich bezrobotnych. Udział tej grupy zwiększył się o 2,3 punktu proc. w odniesieniu do końca 2002 r. W II półroczu 2003 r. zarejestrowało się w tej grupie 7745 osób, czyli stanowiło to 13,7% całego napływu.

Zawody w których zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych w tej grupie to: pracownicy ds. finansowych i handlowych – 1967 osób, technicy mechanicy – 1689 osób (spadek o 103 osoby), technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni – 1353 osób (spadek o 19 osób), technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni – 1227 osób (wzrost o 133 osoby), technicy gdzie indziej niesklasyfikowani – 902 osoby, pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni – 456 osób, dietetycy i żywieniowcy – 382 osoby (wzrost o 72 osoby), technicy elektronicy i telekomunikacji – 381 osób (wzrost o 65 osób).

Z kolei najmniej licznie reprezentowane zawody w tej grupie to: kontrolerzy robotów przemysłowych, operatorzy obiektów jądrowych, optycy, aktorzy cyrkowi i pokrewni.

Następna grupa co do wielkości są osoby które przed zarejestrowaniem się w powiatowym urzędzie pracy wykonywały **prace proste**. Na koniec 2003 r. w strukturze zawodowej na poziomie grup wielkich stanowili oni 10,6% (11434 osób) wszystkich bezrobotnych (w roku 2002 – 10,8%). Udział tej grupy zmniejszył się o 0,2 punktu proc. w odniesieniu do 2002 r. Napływ do bezrobocia w II półroczu wyniósł 4628 osób, co stanowiło 8,2% całego napływu do bezrobocia.

Zawodami w których zarejestrowanych było najwięcej bezrobotnych były: robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 2925 osób (wzrost o 206 osób), pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne - 2924 osoby (spadek o 155 osób), robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 1550 osób (spadek o 79 osób), gospodarze budynków – 1530 osób (wzrost o 170 osób), portierzy, woźni i pokrewni – 709 osób (spadek o 206 osób), zamiatacze i podobni - 421 osób (spadek o 16 osób).

Najmniej licznie w tej grupie były reprezentowane osoby w zawodach: czyściciele butów i inni świadczący usługi na ulicy, wybierający pieniądze z automatów, odczytujący liczniki i pokrewni, robotnicy pomocniczy w rybołówstwie i łowiectwie.

Następną co do wielkości grupą są **operatorzy i monterzy maszyn**. Udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 5,3% (5691 osób) i w stosunku do końca 2002 r. pozostał prawie na niezmiennym poziomie (5,4% i 5896 osób).

Najwięcej bezrobotnych w tej grupie było zarejestrowanych w zawodach: operatorzy pojazdów wolnobieżnych, rolniczych i leśnych – 763 osoby, kierowcy samochodów ciężarowych 721 osoby, kierowcy samochodów osobowych – 663 osoby, maszyniści silników, kotłów parowych – 372 osoby, operatorzy urządzeń przetwórstwa chemicznego nie sklasyfikowani w innym miejscu - 253 osoby, operatorzy maszyn przędzalniczych i pokrewni – 191 osoby.

W tej grupie prawie nie występowały bezrobotni w zawodzie: operatorzy pieców i urządzeń do obróbki cieplnej metali, operatorzy urządzeń do produkcji wyrobów szklanych i ceramicznych, operatorzy maszyn i urządzeń do produkcji cukru.

Grupa szósta czyli **rolnicy, ogrodnicy** znalazła się na kolejnym miejscu. Grupa ta jest dość wąską grupą gdyż skupia niewiele zawodów bezrobotnych ponieważ obejmuje zawody wymagające wiedzy ściśle rolniczej, np. niezbędnej do uprawy i zbioru ziemniaków, zbierania owoców, uprawy i eksploatacji lasów, chowu i hodowli zwierząt. W tej grupie zawodów znalazło się zarejestrowanych 4054 osób, czyli 3,8% ogółu bezrobotnych. W stosunku do końca 2002 r. w tej grupie nastąpił spadek o 229 osoby. Najbardziej licznie reprezentowane były następujące zawody: robotnicy leśni – 1165 osób, pracownicy produkcji roślinnej i ogrodnicy nie sklasyfikowani w innym miejscu – 1090 osób, rolnicy upraw polowych – 437 osób, rolnicy upraw i produkcji zwierzęcej – 390 osób, rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby – 374 osoby. Najmniej liczne zawody reprezentowane w tej grupie to: producenci drobiu, rybacy morscy, hodowcy inwentarza mieszanego.

Bezrobocie dotyka wiele grup zawodowych, ale o trudnej sytuacji i zdecydowanie pogarszającej się sytuacji na rynku pracy może świadczyć wzrost liczebności w grupie **specjalistów, czyli osób posiadających najwyższe kwalifikacje zawodowe (wyższe wykształcenie)**. W porównaniu do 2002 r. nastąpił dalszy wzrost zarejestrowanych bezrobotnych w tej grupie o 385 osób, czyli o 11,2%. Na koniec grudnia 2003 r. było zarejestrowanych 3819 osób, natomiast zarejestrowało się w drugim półroczu 2003 r. 3761 osób czyli o 604 więcej niż w II półroczu 2002 r.

Najwięcej bezrobotnych w tej grupie legitymowało się posiadaniem takich zawodów jak: ekonomiści – 852 osoby, specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzeń gdzie indziej nie sklasyfikowani – 543 osoby, nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – 386 osób, inżynierowie mechanicy – 124 osoby, archeolodzy, socjolodzy i pokrewni – 106 osób.

Najmniej osób było zarejestrowanych w zawodach: specjaliści pielęgniarstwa i położnictwa, choreografowie i tancerze, farmaceuci, specjaliści metod nauczania, biochemicy, biofizycy i pokrewni.

Dwie najmniej liczne grupy, gdzie było najmniej zarejestrowanych bezrobotnych to: **wyżsi urzędnicy i kierownicy** oraz **sily zbrojne**. Jeżeli chodzi o pierwszą grupę to w poszczególnych zawodach są zarejestrowani przeważnie pojedynczy bezrobotni lub rzędu kilkunastu osób.

Najwięcej osób bo kilkadziesiąt jest zarejestrowanych w takich zawodach jak: kierownicy małego przedsiębiorstwa w handlu hurtowym i detalicznym – 62 osoby, dyrektorzy generalni, wykonawcy i prezesi – 53 osoby, kierownicy małego przedsiębiorstwa obsługa biznesu - 39 osoby. Natomiast w drugiej grupie najczęściej zarejestrowanych jest żołnierzy zawodowych – 10 osób i żołnierzy zasadniczej służby wojskowej – 8 osób.

Z rankingu bezrobotnych w klasyfikacji zawodów według kodu czterocyfrowego, wynika, że najczęściej zarejestrowanych jest osób w następujących zawodach:

Zawody i specjalności		Bezrobotni Stan na 31.12.2003 r.	“Napływ” bezrobotnych w II półroczu 2003 r.
Razem w 20 zawodach, w których było najczęściej zarejestrowanych bezrobotnych		51053	26199
1.	Sprzedawcy i demonstratorzy	9545	4163
2.	Murarze i pokrewni	3547	1823
3.	Mechanicy pojazdów samochodowych	3307	2110
4.	Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle	2925	1115
5.	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe	2924	872
6.	Ślusarze i pokrewni	2698	1504
7.	Kucharze	2604	1209
8.	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	2542	980

9.	Mechanicy, monterzy maszyn i urządzeń	2482	2110
10	Szwaczki, hafciarki i pokrewne	2105	777
11	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	2053	928
12	Pracownicy ds. finansowych i handlowych	1967	1041
13	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	1924	1268
14	Stolarze i pokrewni	1824	1242
15	Technicy mechanicy	1689	1190
16	Robotnicy pomocniczy w budow. ogólnym	1550	785
17	Gospodarze budynków	1530	867
18	Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni	1353	858
19	Malarze budowlani i pokrewni	1257	605
20	Technicy budow., ochrony środ. i pokrewni	1227	752

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w tych wymienionych zaledwie dwudziestu zawodach kształtowała się na poziomie 51053 osoby, co stanowiło aż 47,3% wszystkich bezrobotnych będących w ewidencji urzędów pracy .

3. Zawody, w których poszukują pracy bezrobotne kobiety

W końcu grudnia 2003 r. w województwie było zarejestrowanych 54674 kobiet. W odniesieniu do końca 2002 r. wystąpił spadek o 806 osób. W ogólnej populacji bezrobotnych udział kobiet wynosił 50,6% (w 2002 r. udział kobiet był identyczny). Bezrobotne poprzednio pracujące, stanowiły 78,5% w ogólnej liczbie kobiet (w 2002 r. – 78,9%). Z ogólnej liczby kobiet które były zarejestrowane w ewidencji bezrobotnych 45553 tj. 83% posiadało określone kwalifikacje do wykonywania zawodu, a 9121 czyli 17% kobiet nie posiadało żadnego zawodu (w 2002 r. odpowiednio 84,1% i 15,9%).

Ranking pierwszych dwudziestu zawodów wśród kobiet przedstawia poniższa tabela :

Zawody i specjalności	Bezrobotne kobiety Stan na 31.12.2003 r.	“Napływ” bezrobotnych kobiet w II półroczu 2003 r.

Razem w 20 zawodach, w których było najwięcej zarejestrowanych kobiet		25974	11336
1.	Sprzedawca	8576	3607
2.	Krawiec	2475	948
3.	Kucharz	2156	834
4.	Szwaczka	1946	730
5.	Pracownik biurowy	1751	739
6.	Asystent ekonomiczny	1684	831
7.	Sprzątaczk	1630	404
8.	Robotnik pomocniczy w przem. przetwórczym	1305	378
9.	Obuwnik przemysłowy	836	255
10.	Ekonomista	706	486
11.	Fryzjer	662	361
12.	Technik rolnik	623	328
13.	Robotnik gospodarczy	572	242
14.	Pomoc kuchenna	504	155
15.	Kelner	502	188
16.	Przędzacz	465	133
17.	Cukiernik	412	154
18.	Tkacz	395	124
19.	Salowa	379	124
20.	Pracownik administracyjny	345	315

Zasadnicza różnica, którą daje się zauważyć porównując ranking bezrobotnych ogółem i bezrobotnych kobiet to taka, że w pierwszych dziesięciu pozycjach gdzie jest najwięcej bezrobotnych kobiet, więcej jest zawodów z wyższym wykształceniem niż na podobnej liście dotyczącej ogółem bezrobotnych.

Przykładowo pierwszy zawód z grupy specjalistów posiadających wykształcenie wyższe - ekonomista na liście rankingowej kobiet, znajduje się na 10 pozycji, gdy wśród bezrobotnych ogółem znajduje się dopiero na 29 pozycji.

4. Zawody w których poszukują pracy długotrwale bezrobotni

Osoby bezrobotne poprzednio pracujące pozostające bez zatrudnienia powyżej 12 miesięcy, w końcu 2003 r. stanowiły 39,2% ogółu bezrobotnych, czyli 42403 osoby (w 2002 r. – 38,4%). W odniesieniu do końca 2002 r. nastąpił wzrost liczby zarejestrowanych osób w tej kategorii o 287 osób .

W odniesieniu do 2002 r. w 5 grupach odnotowano wzrost liczby bezrobotnych, największy w grupie techników o 1098 osób i specjalistów o 239 osób, a w 5 grupach spadek, największy wśród pracowników przy pracach prostych o 463 osoby.

Grupa zawodowa	Długotrwale bezrobotni Stan na 31 grudnia 2002 r.	Długotrwale bezrobotni Stan na 31 grudnia 2003 r.	Udział % długotrwale bezrob.do ogółem w 2002 r.	Udział % długotrwale bezrob. do ogółem w 2003 r.	wzrost/ spadek /w osobach/
Wyżsi urzędnicy i kierownicy	119	158	35	39,0	39
Specjaliści	692	931	20,2	24,4	239
Technicy	2867	3965	29,3	32,7	1098
Pracownicy biurowi	2570	2149	36,5	48,6	-421
Pracownicy usług osobistych	6639	6719	43,6	45,2	80
Rolnicy, ogrodnicy	1905	1927	44,5	47,5	22
Robotnicy przemysłowi	14485	14396	39,9	40,8	-89
Operatorzy i monterzy maszyn	2860	2654	48,5	46,6	-206
Pracownicy przy pracach prostych	6463	6000	54,9	52,5	-463
Sily zbrojne	0	0			
Bez zawodu	3516	3504	22,8	22,0	-12
RAZEM	42116	42403	38,4	39,2	287

Struktura zawodowa długotrwale bezrobotnych bez pracy zasadniczo nie zmienia się w przeciągu ostatnich lat. W rankingu zawodów bezrobotnych długotrwale bezrobotnych, pozostających na bezrobociu powyżej 12 miesięcy na pierwszym miejscu uplasował się zawód sprzedawcy, a na drugim sprzątaczkę biurową , hotelowej.

Na dalszych miejscach znalazły się następujące zawody: obuwnicy (636 osób), stolarze i pokrewni (588 osób), robotnicy leśni i pokrewni – (570 osób), malarze budowlani i pokrewni (558 osób), ustawiacze- operatorzy obrabiarek (497 osób), rolnicy produkcji roślinnej – 492 osoby), kelnerzy i pokrewni (464 osoby), tkacze, dziewiarze i pokrewni (462 osoby), technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni (452 osoby), cieśle stolarz budowlani i pokrewni (426 osób).

Jak widzimy wśród długotrwale bezrobotnych oprócz zawodów które występują na czele listy rankingowej dotyczącej ogólnej liczby bezrobotnych uplasowały się też zawody które wcześniej nie występowały. Dotyczy to zawodów głównie związanych z pracą biurową.

Zawody i specjalności	Długotrwale
-----------------------	-------------

		bezrobotni stan na 31.12.2003 r.
1.	Sprzedawcy i demonstratorzy	4439
2.	Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne	1788
3.	Robotnicy przy pracach prostych	1567
4.	Murarze i pokrewni	1469
5.	Szwaczki, hafciarki i pokrewne	1130
6.	Ślusarze i pokrewni	1074
7.	Mechanicy pojazdów samochodowych	1045
8.	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	1037
9.	Kucharze	1012
10.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	838
11.	Mechanicy-monterzy maszyn i urządzeń	789
12.	Pracownicy ds. finansowych i handlowych	738
13.	Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym	685
14.	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	675
15.	Gospodarze budynków	637

5. Zawody w których poszukują pracy bezrobotni absolwenci

W końcu grudnia 2003 r. w ewidencji urzędów było zarejestrowanych 4267 bezrobotnych absolwentów. Udział tej populacji w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 3,9%. Zdecydowana większość bezrobotnych absolwentów (3315 osób tj. 77,7% ogółu) posiadała wyuczony zawód.

<u>Grupy Zawodowa</u>	Bezrobotni absolwenci zarejestrowani w PUP stan w końcu			
	2002 r.	Udział [%]	2003 r.	Udział [%]
Ogółem	4051	100	4267	100
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy				

i kierownicy	7	0,2	21	0,5
Specjaliści	587	14,5	577	13,5
Technicy i inny średni personel	698	17,2	1017	23,8
Pracownicy biurowi	304	7,5	91	2,1
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	668	16,5	613	14,4
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	46	1,1	40	0,9
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1059	26,1	912	21,4
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	39	1,0	23	0,6
Pracownicy przy pracach prostych	17	0,4	21	0,5
Siły zbrojne	0	0	0	0
Bez zawodu	626	15,5	952	22,3

Analizując dane statystyczne zawarte w tabeli możemy zaobserwować, że na poziomie grup wielkich odnotowano znaczny wzrost udziału bezrobotnych absolwentów: parlamentarzyści (wzrost o 0,3 punktu proc.), technicy (wzrost o 6,6 punktu proc.) oraz bez zawodu (wzrost o 6,8 punktu proc.). Natomiast największy spadek udziału bezrobotnych absolwentów nastąpił w grupie robotników przemysłowych i rzemieślników (spadek o 4,7 punktu procent.) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy (spadek o 2,1 punktu procent.). Spadek udziału bezrobotnych absolwentów nastąpił również wśród subpopulacji pracowników biurowych, rolników, ogrodników leśników i rybaków, oraz operatorów i monterów maszyn i urządzeń.

Najwięcej bezrobotnych absolwentów na koniec grudnia 2003 r. było zarejestrowanych w grupie **technicy i inny średni personel**. Do wymienionej grupy należało 23,8% ogółu zarejestrowanych absolwentów. Na drugim miejscu pod względem liczby bezrobotnych absolwentów uplasowała się grupa robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy, do której należało 21,4% bezrobotnych absolwentów. Trzecie miejsce pod względem liczebności zajmuje subpopulacja absolwentów pracowników usług osobistych i sprzedawców, stanowiła ona 14,4% wszystkich zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów. Najmniej bezrobotnych absolwentów należało do grupy parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy (0,5%) oraz operatorzy i monterzy urządzeń (0,6%) i pracownicy przy pracach prostych (0,5%).

Natomiast na koniec grudnia 2003 r. 952 absolwentów nie posiadało zawodu. Grupa bez zawodu dotyczy przede wszystkim osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz osób posiadających wykształcenie ogólnokształcące. W grupie tej zdecydowanie przeważają kobiety – 619 osób, które stanowią około 65% tej subpopulacji.

Ranking pierwszych dwudziestu zawodów według liczby zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów w końcu grudnia 2003 r. przedstawia poniższa tabela

Zawody i specjalności		Bezrobotni absolwenci stan na 31.12.2003 r.
Razem w 20 zawodach, w których było najwięcej zarejestrowanych absolwentów		2132
1.	Sprzedawcy i demonstratorzy	365
2.	Mechanicy pojazdów samochodowych	188
3.	Technicy mechanicy	161

4.	Kucharze	141
5.	Piekarze, cukiernicy i pokrewni	140
6.	Specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania	98
7.	Technicy, rolnicy i leśnicy	94
8.	Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani	89
9.	Stolarze i pokrewni	83
10.	Technicy budownictwa	80
11.	Agenci ds. sprzedaży	78
12.	Fryzjerzy	78
13.	Krawcy, kapelusznicy i pokrewni	74
14.	Ekonomiści	73
15.	Dietetycy i żywieniowcy	72
16.	Pracownicy administracji, sekretarze i pokrewni	70
17.	Pracownicy ds. finansowych i handlowych	70
18.	Murarze i pokrewni	65
19.	Pozostali pracownicy obsługi biurowej	62
20.	Mechanicy, monterzy maszyn i urządzeń	51

Liczba zarejestrowanych absolwentów w zawodach wymienionych w zamieszczonej powyżej tabeli ukształtowała się na poziomie 2132 osób. Bezrobotni ci stanowili 50 % ogółu zarejestrowanych absolwentów.

Należy podkreślić że w rankingu zarejestrowanych absolwentów wśród pierwszych dwudziestu zawodów o najwyższej liczbie absolwentów znalazły się dwa zawody, wymagające posiadania wykształcenia wyższego. Mianowicie już na 6 pozycji znaleźli się specjaliści ds. ekonomicznych i zarządzania a na 14 pozycji ekonomiści. Natomiast stosunkowo duże rozbieżności w stosunku do rankingu ogółem bezrobotnych uwiadcniają się w grupie techników. Ponieważ wśród pierwszych 20 zawodów o najwyższej liczbie absolwentów znalazło się aż 9 zawodów wymagających wykształcenia technicznego.

Jeżeli chodzi o osoby które zarejestrowały się w II półroczu to najwięcej zarejestrowanych absolwentów posiadało zawody wyczone, mieszczące się w następujących wielkich grupach: technicy i inny średni personel – 2084 osoby (23,4% nowych rejestracji absolwentów), robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy – 1694 osoby (19,0%), specjaliści – 1654 (18,6%) oraz pracownicy usług osobistych i sprzedawcy – 1103 osoby (12,4%).

Niepokojącym zjawiskiem może stanowić fakt, że wraz ze wzrostem liczby absolwentów legitymujących się dyplomami wyższych uczelni, tym samym wzrosła liczba bezrobotnych młodych posiadających zawody zaliczane do grupy specjalistów. W II półroczu "napływ" w tej grupie wynosił 1654 osób, co stanowiło 18,6% wszystkich nowo rejestrujących się absolwentów. Natomiast wśród nowo rejestrujących się wszystkich bezrobotnych grupa specjalistów stanowiła zaledwie 5,8%. Najwięcej absolwentów w II półroczu z wyższym wykształceniem zarejestrowało się w zawodzie: ekonomiści (296 osób), nauczyciele nauczania ponadelementarnego (163 osoby), specjaliści ds. marketingu i handlu (120 osób), inżynierowie inżynierii środowiska (78 osób).

ROZDZIAŁ II

1.Oferty pracy

Oferty pracy to zgłoszone do powiatowych urzędów pracy wolne miejsca zatrudnienia i miejsca przygotowania zawodowego oraz przyjęte do realizacji miejsca pracy w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych a także w ramach umów zleceń i umów o dzieło.

Niniejsza analiza dotyczy wolnych miejsc zatrudnienia pozyskanych przez pośredników pracy oraz propozycji pracy składanych przez pracodawców w powiatowych urzędach pracy w województwie lubuskim w okresie od lipca do grudnia 2003 r.

W omawianym okresie do urzędów pracy zgłoszono 19552 oferty pracy tj. o 5458 więcej niż w II półroczu 2002 r.

Najwięcej propozycji pracy oferowały urzędy pracy w :

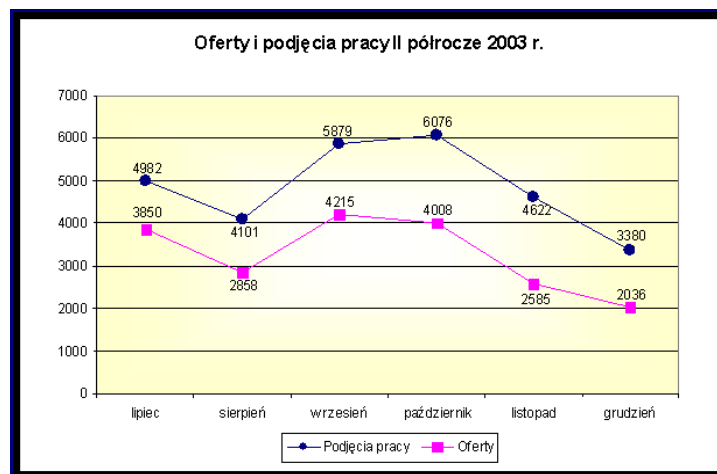
- Żarach – 3795 ofert (19,4%),
- Zielonej Górze – 2574 oferty (13,2%),
- Gorzowie Wlkp – 2418 ofert (12,4%),
- Żaganiu – 2273 oferty (11,6%).

Najmniej ofert odnotowano w PUP Wschowa – 441 ofert (2,3%) oraz Sulęcina – 696 ofert (3,6%) i Strzelce Krajeńskie – 698 ofert (3,6%).

Struktura, pozyskanych w II półroczu 2003 r., ofert przedstawia się następująco:

- 7829 tj. 40,04% ogólnej liczby ofert pochodziło z sektora publicznego (w analogicznym okresie 2002 r. udział tej grupy wynosił 26,17%),
- 11723 czyli 59,96% pochodziło z sektora prywatnego (w II półroczu 2002 r. liczba ofert wynosiła 10405),
- 3583 to oferty skierowane do absolwentów i stanowiły one 18,32% ogółu ofert (w ubiegłym roku udział ofert dla absolwentów był wyższy i wynosił 21,54%),
- 344 ofert tj. 1,76% ogółu propozycji pracy zgłosili pracodawcy w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych (w ubiegłym roku liczba ofert wynosiła 655 co stanowiło 4,65% ogółu propozycji zatrudnienia).

Porównanie podjęć pracy z ofertami pracy, które wpłynęły do powiatowych urzędów pracy w województwie lubuskim w poszczególnych miesiącach 2003 przedstawia poniższy wykres.

(kliknij w obrazek aby powiększyć)

W okresie II półroczu 2003 r. na jedną ofertę pracy przypadało 8,3 bezrobotnych, a przed rokiem 11,3 bezrobotnych.

Analiza ofert pracy wg zawodów i specjalności przeprowadzona została w oparciu o znowelizowaną rozporządzeniem Ministra PiPS z dnia 10 grudnia 2002 r. "Klasyfikacją zawodów i specjalności".

Porównanie liczby ofert pracy według zawodów (grupy wielkie) zgłoszonych w PUP w okresie II półroczu 2003 r. i 2002 r. przedstawia poniższa tabela

Grupa zawodowa	Oferty pracy zgłoszone w PUP		
	II półroczu	II półroczu	Zmiana 2003 r. – 2002 r.

	2002 r.	2003 r.	Liczba ofert	%
Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	34	46	+12	35,29
Specjaliści	657	820	+163	24,81
Technicy i inny średni personel	1005	1680	+675	67,16
Pracownicy biurowi	1566	1224	- 342	- 21,84
Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	2025	2920	+895	44,20
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	432	454	+22	5,09
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	3674	3915	+241	6,56
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	1251	1624	+373	29,82
Pracownicy przy pracach prostych	3450	6798	+3348	97,04
Siły zbrojne	X*	1	X	X
Bez zawodu	0	70	70	100,00
Ogółem	14094	19552	+5458	38,73

Objaśnienia: * - Obowiązująca w 2002 r. "Klasyfikacja zawodów i specjalności" nie

wyszczególniała grupy "Siły zbrojne"

W 2003 r. w porównaniu do 2002 roku nastąpił wzrost ilości ofert pracy w większości wielkich grup zawodowych, łącznie o 5458 tj. o 38,73%. Największy wzrost odnotowano w grupie "bez zawodu" (o 100%) oraz "pracownicy przy pracach prostych" (o 97,04%). Zaznaczyć należy, że w grupie "pracownicy przy pracach prostych" nastąpił największy ilościowo wzrost liczby ofert pracy (o 3348).

Spadek liczby ofert nastąpił tylko w jednej grupie tj. "pracownicy biurowi" (o 21,84%). Porównanie w wielkich grupach zawodowych liczby bezrobotnych przypadających na jedną ofertę pracy w latach 2002 i 2003 wygląda następująco:

- "bez zawodu" – w 2003 – 350,9 osób; w 2002 – brak ofert;
- grupa "1" – w 2003 – 14; w 2002 – 16,4;
- grupa "2" – w 2003 – 9,2; w 2002 – 10,0;
- grupa "3" – w 2003 – 11,8; w 2002 – 15,6;
- grupa "4" – w 2003 – 5,2; w 2002 – 6,7;
- grupa "5" – w 2003 – 7,4; w 2002 – 10,7;
- grupa "6" – w 2003 – 12,5; w 2002 – 13,8;
- grupa "7" – w 2003 – 13,7; w 2002 – 14,4;
- grupa "8" – w 2003 – 5,2; w 2002 – 6,6;
- grupa "9" – w 2003 – 2,4; w 2002 – 4,5;
- grupa "10" – w 2003 – 34; w 2002 – grupy nie wyszczególniono.

Z analizy ofert pracy według zawodów na poziomie grupy elementarnej na koniec grudnia 2003 r. (w 2003 r. obowiązywał 4-cyfrowy kod zawodów

i specjalności natomiast w 2002 r. 5-cyfrowy) wynika, że lubuscy pracodawcy największe zapotrzebowanie zgłaszali w następujących zawodach:

A/ z wykształceniem wyższym:

- nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych – 196 ofert,
- specjaliści d/s ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej nie sklasyfikowani – 65 ofert,
- specjaliści szkolnictwa i wychowawcy nie sklasyfikowani w innym miejscu – 56 ofert .

B/ z wykształceniem średnim:

- pozostali pracownicy obsługi biurowej – 839 ofert,
- pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni – 830 ofert,
- agenci do spraw sprzedaży – 145 ofert,
- magazynierzy i pokrewni – 142 oferty
- księgowi – 79 ofert,
- pracownicy pomocy społecznej i pracy socjalnej – 78 ofert.

C/ z wykształceniem zasadniczym, bądź średnim:

- sprzedawcy i demonstratorzy – 1687 ofert,
- kucharze – 699 ofert,
- kelnerzy i pokrewni – 314 ofert.

D/ z wykształceniem zasadniczym:

- monterzy sprzętu elektronicznego – 655 ofert,
- szwaczki, hafciarki i pokrewni – 493 oferty,
- stolarze i pokrewni – 321 ofert,
- kierowcy samochodów ciężarowych – 252 oferty,
- ślusarze i pokrewni – 251 ofert,
- murarze i pokrewni – 242 oferty,
- piekarze, cukiernicy i pokrewni – 227 ofert,
- monterzy elektronicy – 223 oferty,
- spawacze i pokrewni – 210 ofert.

E/ oferty dla osób, których kwalifikacje odpowiadają elementarnym umiejętnościom:

- gospodarze budynków – 4053 oferty,
- robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym – 631 ofert,
- zmiatacze i pokrewni – 543 oferty,
- robotnicy przy pracach prostych w przemyśle – 468 ofert,
- pomoce i sprzętaczki biurowe, hotelowe i podobne – 456 ofert.

Biorąc pod uwagę wszystkie zgłoszone do pup, w omawianym okresie, oferty pracy, to najwięcej na jedną ofertę przypadają wśród bezrobotnych bez zawodu – 350,9 osób; filozofów, historyków i politologów – 205 osób; rolników produkcji roślinnej – 192,7 osób; techników mechaników – 144 osoby; mechaników precyzyjnych – 135 osób; plastyków i pokrewnych – 130 osób; sprzedawców ulicznych – 116 osób; dyżurnych ruchu, manewrowych i pokrewnych – 113 osób; techników technologii żywności – 95,2 osoby; monterów aparatury, maszyn i sprzętu elektrycznego – 92 osoby oraz ekonomistów – 91,9 osób.

Należy zaznaczyć, że w okresie II półrocza 2003 r. w województwie lubuskim na 363 grupy elementarne odnotowane w statystykach pup, w 97 grupach nie zanotowano żadnej oferty pracy.

Na koniec 2003 r. powiatowe urzędy pracy dysponowały 167 ofertami pracy (na koniec 2002 r. – 89 ofert)

2.Oferty pracy subsydiowanej

Oferty pracy subsydiowanej, to inaczej miejsca pracy finansowane ze środków Funduszu Pracy. W większości przypadków są to wolne miejsca zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych, a także m.in. staży i umów absolwenckich.

W II połowie 2003 r. w powiatowych urzędach pracy województwa lubuskiego odnotowano 11125 ofert na pracę subsydiowaną, które stanowiły 56,9% ogółu zgłoszonych ofert.

Liczba ofert jest blisko 2,5 razy większa niż w analogicznym okresie roku poprzedniego (4822 oferty udział w ogółem 34,2%).

Wzrost ilości propozycji pracy subsydiowanej nastąpił we wszystkich powiatach. Największy odnotowano w powiecie żarskim

(wzrost o 1603 oferty) i zagańskim (wzrost o 1448 ofert), najmniejszy natomiast w Zielonej Górze – powiat grodzki (wzrost tylko o 9 ofert).

Struktura ofert na pracę subsydiowaną przedstawia się następująco:

- 3242 oferty tj. 29,14% to oferty na pracę subsydiowaną dla absolwentów (w II półroczu 2002 r. liczba ofert wynosiła 2774 lecz ich udział w ogólnej liczbie ofert subsydiowanych wynosił 57,58%). Należy zaznaczyć, że oferty na pracę subsydiowaną dla absolwentów to 90,5% ogólnej liczby ofert pracy dla absolwentów (w roku poprzednim udział ten był taki sam).
- Tylko 176 ofert, czyli 1,58% to oferty na pracę subsydiowaną dla niepełnosprawnych. W porównaniu do analogicznego okresu 2002 r. liczba tych ofert uległa zmniejszeniu o 77 (253 oferty). W omawianym okresie 2003 r. zmniejszeniu uległ również udział w ogólnej liczbie ofert subsydiowanych, o 3,67% (w 2002 r. 5,25%).

Konsekwencją wzrostu ogólnej liczby ofert na pracę subsydiowaną jest wzrost liczby osób podejmujących pracę subsydiowaną. W II połowie 2003 r. grupa ta liczyła 8829 osób (30,4% ogólnej liczby podjęć pracy), było to o 5825 więcej niż w analogicznym okresie 2002 r.

3.Oferty pracy według przynależności do PKD

PKD – Polska Klasyfikacja Działalności jest to usystematyzowany zbiór rodzajów działalności społeczno-gospodarczych występujących w gospodarce narodowej (podział na sekcje – działy – grupy). Została ona wprowadzona w życie z dniem 01.01.1998 r. rozporządzeniem Rady Ministrów i jest zgodna z postanowieniami Biura Statystyki Wspólnot Europejskich EUROSTAT.

W II połowie 2003 r. największa liczba ofert pracy odnotowana w powiatowych urzędach pracy pochodziła z sekcji przetwórstwo przemysłowe – 5029 ofert, administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne – 4514 ofert oraz pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna – 2499 ofert, a także handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego – 2187 ofert.

Najmniejszą liczbę ofert zanotowano w sekcjach gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników – 0 ofert, organizacje i zespoły eksterytorialne – 6 ofert, a także rybołówstwo i rybactwo – 7 ofert oraz górnictwo i kopalnictwo – 10 ofert.

Szczegółową strukturę ofert pracy wg PKD w latach 2003 i 2002 prezentuje poniższa tabela.

Wyszczególnienie	II półrocze 2002		II półrocze 2003		Wzrost (+) Spadek (-)
	Liczba	%	Liczba	%	
Ogółem	14094	100	19552	100	5458
Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo	640	4,54	872	4,46	232
Rybołówstwo i rybactwo	3	0,02	7	0,04	+4
Górnictwo i kopalnictwo	11	0,08	10	0,05	-1
Przetwórstwo przemysłowe	4670	33,14	5029	25,72	359
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	45	0,32	131	0,67	86
Budownictwo	732	5,19	1128	5,77	396
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów mechanicznych, motocykli oraz artykułów przeznaczenia osobistego i użytku domowego	2152	15,27	2187	11,19	35
Hotele i restauracje	369	2,62	421	2,15	52
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	284	2,01	578	2,96	294
Pośrednictwo finansowe	281	1,99	201	1,03	-80
Obsługa nieruchomości, wynajem, nauka i usługi	585	4,15	620	3,17	35

związane z prowadzeniem działalności gospodarczej

Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenia zdrowotne	2005	14,23	4514	23,08	2509
Edukacja	964	6,84	874	4,47	-90
Ochrona zdrowia i opieka społeczna	299	2,12	475	2,43	176
Pozostała działalność usługowa, komunalna, społeczna i indywidualna	1043	7,4	2499	12,78	1456
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników	6	0,04	0	0	-6
Organizacje i zespoły eksterytorialne	5	0,04	6	0,03	1

Z analizy powyższych danych wynika, że w okresie II półrocza 2003 r. wzrost liczby zgłoszonych ofert pracy odnotowano w 13 sekcjach (największy wzrost nastąpił w sekcji "administracja..." o 2509 ofert pracy więcej niż w 2002 r.), natomiast w 3 sekcjach nastąpił spadek (największy zanotowano w sekcji "edukacja" o 90 ofert mniej niż w 2002 r. oraz "pośrednictwo finansowe" o – 80 ofert).

ROZDZIAŁ III

1. Popyt i podaż pracy czyli bezrobotni i oferty pracy.

W celu pełniejszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy, tj. popytu i podaży konkretnych zawodów, zestawiono liczbę osób bezrobotnych w danym zawodzie ("napływ" bezrobotnych w II półroczu oraz liczbę zarejestrowanych bezrobotnych na koniec grudnia) z liczbą ofert pracy zgłoszonych w II połowie 2003 r. do urzędów pracy i wyliczono wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy, który procentowo określa szansę uzyskania propozycji pracy w poszczególnych grupach zawodowych.

Ponadto należy mieć na uwadze fakt, iż istnieją takie grupy zawodowe, których przedstawiciele rzadko rejestrują się w urzędach pracy jako bezrobotni, są to przeważnie osoby posiadające wykształcenie lub specjalizację, na którą istnieje popyt na lokalnym rynku pracy. Osoby te poszukują zatrudnienia na własną rękę.

Istnieją również oferty pracy, które pracodawcy rzadko zgłaszają do urzędów pracy, a które to oferty zamieszczają w lokalnej prasie bądź innych mediach. Oferty prasowe mogą również stanowić ważne źródło informacji zarówno o rozmiarach jak i kierunkach popytu na pracę. Poza tym ogłoszenia prasowe ze względu na zasięg docierają do większego grona osób, bo zarówno do bezrobotnych aktywnie poszukujących pracy, jak też posiadających status poszukujących pracy, oraz osób pracujących jednak noszących się z zamiarem zmiany zatrudnienia.

Niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb rynku pracy powoduje, że na niektóre zawody istnieje większe zapotrzebowanie ze strony pracodawców, z kolei na inne mniejsze.

Zawody "nadwyżkowe"- to zawody, w których liczba zarejestrowanych bezrobotnych jest wyższa niż zgłaszane zapotrzebowanie przez pracodawców w postaci propozycji pracy.

Z analizy liczby bezrobotnych zaliczanych do poszczególnych grup zawodowych i ofert pracy zgłoszonych dla osób w tych zawodach wynika, że zdecydowaną większość stanowią zawody zaliczane do nadwyżkowych.

Do zawodów szczególnie nadwyżkowych, można zaliczyć następujące grupy zawodowe:

A/ z wykształceniem wyższym: (**powyżej 200 zarejestrowanych bezrobotnych**):

- Inżynierowie budownictwa i inżynierii środowiska; dla 464 bezrobotnych zgłoszono 49 ofert (wskaźnik 10,6%),
- Inżynierowie mechanicy; dla 240 – 24 oferty (wskaźnik 10,0%),
- Nauczyciele gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych; dla 750 – 196 ofert (wskaźnik 26,1%),
- Nauczyciele szkół ponadpodstawowych; dla 222 – 47 ofert (wskaźnik 21,2%),
- Nauczyciele przedszkoli; dla 218 – 44 oferty (wskaźnik 20,2%),
- Pozostali specjaliści szkolnictwa i wychowawcy nie sklasyfikowani w innym miejscu; dla 207 – 56 ofert (wskaźnik 27,1%),
- Ekonomiści; dla 1470 – 16 ofert (wskaźnik 1,1%),
- Specjaliści do spraw finansowych; dla 302 – 17 ofert (wskaźnik 5,6%),
- Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 1067 – 65 ofert (wskaźnik 6,1%),

- Archeolodzy, socjolodzy i pokrewni; dla 296 – 15 ofert (wskaźnik 5,1%),
- Filozofowie, historycy i politolodzy; dla 205 – 1 oferta (wskaźnik 0,5%),
- Specjaliści administracji publicznej gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 339 – 11 ofert (wskaźnik 3,2%).

B/ z wykształceniem średnim: (powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni; dla 1979 – 35 ofert (wskaźnik 1,8%),
- Technicy mechanicy; dla 2879 – 20 ofert (wskaźnik 0,7%),
- Technicy gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 1471 – 14 ofert (wskaźnik 1,0%),
- Technicy rolnicy, leśnicy i pokrewni; dla 2211 – 43 oferty (wskaźnik 1,9%),
- Pracownicy do spraw finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani; dla 3008 – 38 ofert (wskaźnik 1,3%),
- Magazynierzy i pokrewni; dla 1130 – 142 oferty (wskaźnik 12,6%),
- Pozostali pracownicy obsługi biurowej; dla 2981 – 839 ofert (wskaźnik 28,1%).

C/ z wykształceniem zasadniczym bądź średnim: (powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Kucharze; dla 3813 – 699 ofert (wskaźnik 18,3%),
- Kelnerzy i pokrewni; dla 1359 – 314 ofert (wskaźnik 23,1%),
- Fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni; dla 1227 – 53 oferty (wskaźnik 4,3%),
- Sprzedawcy i demonstratorzy; dla 13708 – 1687 ofert (wskaźnik 12,3%).

D/ z wykształceniem na ogół zasadniczym: (powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Rolnicy produkcji roślinnej; dla 1349 – 7 ofert (wskaźnik 0,5%),
- Robotnicy leśni i pokrewni; dla 1605 – 173 oferty (wskaźnik 10,8%),
- Murarze i pokrewni; dla 5370 – 242 oferty (wskaźnik 4,5%),
- Cieśle, stolarze budowlani i pokrewni; dla 1544 – 63 oferty (wskaźnik 4,1%),
- Monterzy instalacji i urządzeń sanitarnych; dla 1449 – 124 oferty (wskaźnik 8,6%),
- Malarze budowlani i pokrewni; dla 1862 – 107 ofert (wskaźnik 5,7%),
- Ślusarze i pokrewni; dla 4202 – 251 ofert (wskaźnik 6,0%),
- Ustawiacze - operatorzy obrabiarek skrawających do metali; dla 1671 – 83 oferty (wskaźnik 5,0%),
- Mechanicy pojazdów samochodowych; dla 5417 – 97 ofert (wskaźnik 1,8%),
- Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń; dla 3965 – 77 ofert (wskaźnik 1,9%),
- Elektromonterzy; dla 1513 – 43 oferty (wskaźnik 2,8%),
- Piekarze, cukiernicy i pokrewni; dla 3193 – 227 ofert (wskaźnik 7,1%),
- Stolarze i pokrewni; dla 3066 – 321 ofert (wskaźnik 10,5%),
- Tkacze, dziewiarze i pokrewni; dla 1071 – 49 ofert (wskaźnik 4,6%),
- Krawcy, kapelusznicy i pokrewni; dla 3522 – 84 oferty (wskaźnik 2,4%),
- Szwaczki, hafciarki i pokrewni; dla 2882 – 493 oferty (wskaźnik 17,1%),
- Obuwnicy; dla 1390 – 31 ofert (wskaźnik 2,2%),
- Kierowcy samochodów osobowych; dla 1001 – 63 oferty (wskaźnik 6,3%),
- Kierowcy samochodów ciężarowych; dla 1118 – 252 oferty (wskaźnik 22,5%),
- Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych; dla 1115 – 21 ofert (1,9%).

E/ osoby, których kwalifikacje odpowiadają elementarnym umiejętnościom: (powyżej 1000 zarejestrowanych bezrobotnych):

- Pomoce i sprzątaczkę biurowe, hotelowe i podobne; dla 3796 – 456 ofert (wskaźnik 12,0%),
- Robotnicy pomocniczy w budownictwie ogólnym; dla 2336 – 631 ofert (wskaźnik 27,0%),
- Robotnicy przy pracach prostych w przemyśle; dla 4040 – 468 ofert (wskaźnik 11,6%).

Zawody "deficytowe", to zawody, w których liczba zgłoszonych ofert pracy jest wyższa niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych.

W związku z bardzo nielicznymi takimi grupami zawodowymi bezrobotnych, a często ich braku i przy jednocześnie bardzo niewielkiej liczbie ofert pracy, trudno jest w zasadzie wyciągać wnioski i w pełni mówić o zawodach deficytowych.

W II półroczu 2003 r. w województwie lubuskim możemy uznać za grupę zawodów typowo "deficytowych":

- kierownik działu reklamy, promocji i pokrewnych – w omawianym okresie zgłoszono 3 oferty pracy i na koniec 2003 r. nie odnotowano żadnego bezrobotnego,
- kontrolerzy ruchu lotniczego i pokrewni – w omawianym okresie zgłoszono 11 ofert pracy i na koniec 2003 r. nie odnotowano żadnego bezrobotnego,
- drukarze sitodrukowi i pokrewni – 2 oferty pracy przy braku bezrobotnych,
- monterzy wyrobów złożonych - 9 ofert pracy przy braku bezrobotnych,

Istnieją też grupy zawodów w których nie występują zarejestrowani bezrobotni, ale w stosunku do których nie zgłoszono w omawianym okresie również żadnej oferty pracy. Są to: zawodowi działacze organizacji politycznych, zawodowi działacze organizacji społecznych, zawodowi działacze organizacji związkowych, meteorolodzy, biofizycy, wizytatorzy szkolni, egzaminatorzy, sędziowie, twórcy ludowi, duchowni chrześcijańscy, duchowni niechrześcijańscy, zakonnicy, technicy urządzeń

ruchu lotniczego, instruktorzy lotniczy, urzędnicy organów udzielających licencji, pracownicy parafialni i świeccy krzewiciele wiary, pracownicy lombardów, stewardzi, modelki i modele, fotografowie poligraficzni, operatorzy urządzeń filtrujących i oddzielających, operatorzy urządzeń do przeróbki ropy naftowej i gazu, operatorzy robotów i manipulatorów przemysłowych, operatorzy urządzeń do produkcji materiałów wybuchowych i pokrewni, operatorzy urządzeń do produkcji materiałów światłoczułych i obróbki filmów, operatorzy maszyn i urządzeń przemysłu tytoniowego, monterzy wyrobów złożonych.

W województwie lubuskim „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” (liczony jako stosunek liczby zgłoszonych w ciągu II półrocza 2003 r. ofert pracy w danym zawodzie, do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych w ciągu II półrocza i zarejestrowanych na koniec grudnia 2003 r. w danym zawodzie), wynosił średnio **11,9%**.

W zawodach, w których wymagane jest posiadanie wykształcenia wyższego wynosił on średnio **10,8%**.

Najbardziej korzystny był w grupach:

- Farmaceuci (wskaźnik wynosił 562,5%),
- Adwokaci, radcy prawni i prokuratorzy (wskaźnik 162,5%),
- Programiści (wskaźnik 114,8%),
- Specjaliści metod nauczania (wskaźnik wynosił 100,0%).

„**Wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy**” w zawodach, w których na ogół wymagane jest posiadanie wykształcenia średniego, wynosił średnio **11,1%**.

Najbardziej korzystny był w grupach zawodowych:

- Kodowacze i korektorzy (wskaźnik 500,0%),
- Pracownicy bibliotek i informacji naukowej (wskaźnik 211,8%),
- Operatorzy urządzeń nadawczych i telekomunikacyjnych (wskaźnik 117,6%),
- Pracownicy archiwów (wskaźnik 100,0%)
- Pracownicy administracyjni, sekretarze i pokrewni (wskaźnik 96,1%).
- Kreślarze, graficy komputerowi i pokrewni (wskaźnik 48,1%),

Dla grup zawodowych, gdzie wymagane jest posiadanie kwalifikacji odpowiadających wykształceniu średniemu bądź zasadniczemu, „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **13,6%**.

Najbardziej korzystny był w grupie zawodowej:

- Opiekunki dziecięce (wskaźnik 36,2%).

Wśród bezrobotnych posiadających zawody, do których wykonywania wystarcza posiadanie wykształcenia zasadniczego, „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **8,8%**.

Korzystne wskaźniki zanotowano w zawodach:

- Monterzy sprzętu elektronicznego (wskaźnik 239,1%),
- Operatorzy urządzeń do wyrobu masy papierniczej (wskaźnik 160,0%),
- Operatorzy urządzeń przemysłu szklarskiego (wskaźnik 140,0%),
- Robotnicy przygotowujący drewno i pokrewni (wskaźnik 126,3%),
- Ogrodnicy sadownicy i pokrewni (wskaźnik 122,2%),
- Operatorzy urządzeń wiertniczych i wydobywczych ropy, gazu i innych surowców (wskaźnik 108,3%).

W zawodach do wykonywania których wystarcza posiadanie kwalifikacji odpowiadających elementarnym umiejętnościom „wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy” wynosił średnio **42,3%**.

Najkorzystniejszy wskaźnik w tej populacji bezrobotnych zanotowano w grupach zawodowych:

- Robotnicy pomocniczy w kopalniach i kamieniołomach (wskaźnik 430,0%),
- Gospodarze budynków (wskaźnik 163,9%),
- Zamiatacze i pokrewni (wskaźnik 89,5%).

Zawody, dla których wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy, za pośrednictwem urzędu pracy jest bardzo niekorzystny, to m.in.:

- Hodowcy zwierząt i pokrewni gdzie indziej nie sklasyfikowani - (dla 469 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Rolnicy i rybacy pracujący na własne potrzeby (dla 437 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Operatorzy urządzeń do przetwórstwa chemicznego nie sklasyfikowani w innym miejscu (dla 316 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),

- Górnicy podziemnej i odkrywkowej eksploatacji złóż i pokrewni (dla 218 bezrobotnych nie zgłoszono żadnej oferty pracy),
- Ekonomiści – 1,1% (dla 1470 bezrobotnych zgłoszono 16 ofert pracy),
- Filozofowie, historycy i politolodzy 0,5% (dla 205 bezrobotnych zgłoszono 1 ofertę pracy),
- Technicy budownictwa, ochrony środowiska i pokrewni – 1,8% (dla 1979 bezrobotnych zgłoszono 35 propozycji pracy),
- Technicy elektrycy – 1,2% (dla 666 bezrobotnych zgłoszono 8 ofert pracy),
- Technicy elektronicy i telekomunikacji – 1,7% (dla 642 bezrobotnych zgłoszono 11 ofert pracy),
- Technicy mechanicy – 0,7% (dla 2879 bezrobotnych zgłoszono 20 ofert pracy),
- Pracownicy ds. finansowych i handlowych gdzie indziej niesklasyfikowani – 1,3% (dla 3008 bezrobotnych zgłoszono 38 ofert pracy),
- Plastycy i pokrewni – 0,8% (dla 130 bezrobotnych zgłoszono 1 ofertę pracy),
- Rolnicy produkcji roślinnej – 0,5% (dla 1349 bezrobotnych zgłoszono 7 ofert pracy),
- Mechanicy pojazdów samochodowych – 1,8% (dla 5417 bezrobotnych zgłoszono 97 ofert pracy),
- Operatorzy pojazdów wolnobieżnych rolniczych i leśnych – 1,9% (dla 1115 bezrobotnych zgłoszono 21 ofert pracy),
- Ogrodnicy terenów zieleni – 1,9% (dla 475 bezrobotnych wpłynęło 9 propozycji pracy),
- Technicy technologii żywności – 1,1% (dla 476 bezrobotnych zgłoszono 5 propozycji pracy),
- Dietetycy i żywieniowcy – 1,8% (dla 666 bezrobotnych wpłynęło 12 propozycji pracy),
- Dyżurni ruchu, manewrowi i pokrewni – 0,9% (dla 226 bezrobotnych zgłoszono 2 oferty pracy),
- Mechanicy – monterzy maszyn i urządzeń – 1,9% (dla 3965 bezrobotnych zgłoszono 77 propozycji pracy),
- Mechanicy precyzyjni – 0,7% (dla 270 bezrobotnych zgłoszono 2 propozycje pracy),
- Plecionkarze, szcztokarze i pokrewni – 1,7% (dla 234 bezrobotnych zgłoszono 4 propozycje pracy),
- Sprzedawcy uliczni – 0,9% (dla 232 bezrobotnych zgłoszono 2 propozycje pracy).

Osoby bez zawodu to 24564 osoby wśród wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w ewidencji urzędów pracy w ciągu II półrocza i zgodnie ze stanem na dzień 31 grudnia 2003 r. Dla nich w ciągu 6 miesięcy 2003 r. zgłoszono 70 ofert pracy i "wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy" wyniósł 0,3%.

Na podstawie niniejszej analizy można wyciągnąć wniosek, że możliwość pozyskania pracy przez statystycznego bezrobotnego przy pomocy powiatowych urzędów pracy województwa lubuskiego jest w dalszym ciągu niewielka, mimo iż średni wojewódzki "wskaźnik szansy otrzymania oferty pracy" wzrósł z 10,6% w I połowie 2003 r. do 11,9% w II połowie 2003 r.

W celu lepszego zobrazowania sytuacji na rynku pracy w zakresie popytu i podaży w ramach poszczególnych zawodów dołączono zestawienie liczby bezrobotnych w danej grupie zawodowej z liczbą ofert pracy dotyczących tych grup zawodów. W ten sposób można wyliczyć wskaźnik, który procentowo określa (w przybliżeniu) szansę otrzymania pracy w poszczególnych grupach zawodowych.